

ROTTERDAM VIERT OPBOUWDAG: 18 MEI 2017

Over de aanvrager, Stichting Aan Den Slag! (StADS!)

Het bombardement van 14 mei 1940 is in 2015, 75 jaar na dato, in extenso in Rotterdam herdacht. De expositie 'de Aanval' in de RDM-loods trok tussen april en november 2015 ruim 60.000 bezoekers. Aansluitend aan deze Herdenkingsexpositie vond de Manifestatie "Rotterdam viert de stad" ('RVDS') plaats. Deze trok zo'n 750.000 bezoekers. Om praktische redenen werd de viering van het 75^{ste} jaar 'Wederopbouw' gecombineerd met (de aanloop naar) de viering van de 50^{ste} verjaardag van De Doelen, het concertgebouw van Rotterdam, op 18 mei 2016.

StADS! heeft ten doel aandacht te vragen voor de (culturele) wederopbouw van Rotterdam door middel van het organiseren van evenementen en manifestaties en concentreert zich daarbij op:

- een her(be)leving van het fenomeen Opbouwdag (18 mei) en
- (her)waardering voor de architectuur en stedenbouwkundige invulling uit de Wederopbouwtijd in Rotterdam. Grofweg de jaren na het bombardement tot en met de jaren '60.

Het einde van de manifestatie 'Rotterdam viert de stad' is voor StADS! aanleiding de aandacht op de 'Wederopbouw' te blijven vestigen. Juist de grote belangstelling van oud & jong binnen en buiten Rotterdam voor 'Rotterdam viert de stad' heeft de bestuurders en andere betrokkenen bij StADS! gesterkt in het idee dat de positieve uitstraling van de Wederopbouwtijd nog lang niet uitgewoed is. Daarom heeft StADS! het plan opgevat de 70^{ste} verjaardag van Opbouwdag op 18 mei 2017 aan te grijpen voor een programmering in de geest van de Wederopbouw.

Activiteiten op 18 mei 2017: vier onderdelen

StADS! wil de 70^{ste} verjaardag van Opbouwdag op 18 mei vieren met een dagrond programma (zie bijlage 1). Historisch gezien onjuist, want men vierde in 1947 de eerste opbouwdag op zaterdag 17 mei. De zondagsrust was toen nog heilig. Maar nog weer een datum introduceren is ook weer zo iets. Het voorgenomen programma laat zich grofweg in vier onderdelen uitsplitsen:

- I 'RVDS Revisited'
- II Programmering Museum Rotterdam
- III Special Events

I 'RVDS Revisited'

Hiervoor doet StADS! een beroep op de medewerking van Rotterdam Festivals en een groot aantal partners in de stad (zie bijlage 2). Hieronder bevinden zich organisaties en instellingen die tijdens de manifestatie 'Rotterdam viert de stad' in 2016 actief zijn geweest met diverse projecten en activiteiten. Een 'tweede' kans voor

de Rotterdammers en in Rotterdam geïnteresseerden buiten Rotterdam, om kennis te nemen van dit materiaal lijkt zeer op zijn plaats.

Doel van de viering van de 70^{ste} verjaardag van Opbouwdag is het elan, de energie uit de Wederopbouwtijd ook voor de huidige generatie voor het voetlicht te brengen. Epicentrum voor deze activiteiten is Het Industriegebouw aan de Goudsesingel ('HIG'). Hier beleeft het 'andere' Icoon van architect Hugh Maaskant een tweede jeugd, met nieuwe gebruikers. Exact na 70 jaar viert HIG dat 'de cirkel rond is wat haar bestaan betreft'.

Hiervandaan rijdt de RoMeO klassieke RET bus rond en zijn er weer luistertafels van het Verhalenhuis Belvédère. De hele dag door worden in diverse ruimten verspreid in het gebouw de films en documentaires vertoond die in het kader van RVDS zijn gemaakt. AV-producties van o.a. 'Rotterdam Classics', Open Rotterdam en Rotterdam State of Mind. Ook worden de leukste Vondsten van de RommelZolder door DigItUp bijeengebracht. Roterodamum vertoont een compilatie van haar zes Historische Wel & Wee Cafés over de 'Ziel van de Wederopbouw'. Tijdens het zevende HW&WC wordt een boek gepresenteerd dat terugblik op de gloriejaren van Rotterdams bekendste bakker uit de jaren '50. Het HW&WC zal worden 'gemixed' met cultureel talent uit het boek Kroost. Zij zullen het Optimisme uit de Opbouwjaren vertalen naar een nieuw elan in de komende jaren '20.

In 'HIG' zijn rondleidingen mogelijk en vanuit 'HIG' worden rondleidingen door het Hoogkwartier en het bijzondere plan 'Wereldhaven' uit de beginjaren '40 georganiseerd. *Kortom: 'The Best of Rotterdam viert de stad'. Inclusief een presentatie door Winy Maas van zijn plannen voor de 'Tweederopbouw', in het verlengde van de foto-expositie op het dak van het GrootHandelsgebouw, aan het eind van De MaasTrap. Nu in het nieuwe kantoor van MVRDV, onderdeel van HIG. (Nog te bevestigen).*

II *Programmering Museum Rotterdam*

18 mei 2017 is de laatste dag in Museum Rotterdam van de expositie 'De Nieuwe Stad' over de wederopbouw van Rotterdam na de oorlog. Het Museum viert dit met een minifestival in het Timmerhuis, de plek waar de plannen voor de Nieuwe Stad bedacht en getekend zijn. Museum Rotterdam hoopt op 18 mei de 'eerste paal' te slaan voor het herstellen van de Opbouwdagtraditie in Rotterdam. Maar nu meer gericht op het bouwen aan een nieuwe pluriforme stedelijke samenleving. Het programma bestaat uit de volgende onderdelen:

- *Vrouwen in de wederopbouw.*

Samen met de serviceclub Zonta Rotterdam maakt Museum Rotterdam een aanvulling op de expositie De Nieuwe Stad door uitgebreid aandacht te besteden aan de rol en veranderende positie van de vrouw in de stad, uitmondend in de hedendaagse problematiek rond diversiteit. Zonta is een internationale serviceclub van actieve en ambitieuze vrouwen met zelfstandige en leidinggevende beroepen. Zonta Rotterdam viert in de periode mei 2016 t/m mei 2017 haar 50 jarig lustrum en zal daar in de expositie en de slotmanifestatie uiting aan geven. Vanzelfsprekend zal 18 mei gebruikt worden om naar de toekomst van vrouwen in de Rotterdamse samenleving te kijken.

- *'Voz di Rua' (Stem van de straat).*

Museum Rotterdam wil met een aantal organisaties een pluriform platform creëren voor het werken aan een nieuwe, zogenaamd superdiverse stad. Daarvoor is het uitgangspunt dat door de migratie van de afgelopen 30 jaar de diversiteit kwalitatief en kwantitatief gegroeid is, zodanig dat we in Rotterdam kunnen spreken van een stadscultuur van een 'meerderheid van minderheden'. Dit vereist nieuwe omgangsvormen, andere kijk op stedelijke thema's, stedenbouw en het cultuuraanbod in de stad. Het accent moet komen te liggen op ontplooiën van onbenut potentieel en het leren omgaan met 'schurende situaties'. Op 18 mei zal via dit platform de pluriforme stad van de toekomst multimediaal gepresenteerd worden, samen met de route naar die toekomst in het programma voor de komende jaren.

- *'Grondleggers van Rotterdam'.*

In de expositie 'De Nieuwe Stad' is een installatie te zien van fotograaf Sanne Donders waarin 5 oude Rotterdammers die een bijdrage hebben geleverd aan de opbouw van de stad gekoppeld zijn aan 5 jonge dichters die hen een ode brengen. Vooral de opbouwmentaliteit komt goed in beeld: veerkracht en positieve levenshouding. Oud en jong inspireren elkaar tot een energieke kijk op het leven. De presentatie van de installatie was een groot en ontroerend succes en vraagt om een follow-up. Die wordt gepresenteerd op 18 mei waarin ook weer de overdracht van generaties centraal zal staan.

- *Stadsfeesten & Stadsmusea*

Sinds begin 2015 vormen 14 stadsmusea in Nederland een netwerk waarbij ze elkaar voortdurend op de hoogte houden rond collectie, inhoudelijke thema's, communicatie en citymarketing. Het netwerk wil de komende jaren de rol van stadsmusea sterker profileren door de jaarlijkse stadsfeesten op de kaart van Nederland te zetten en zo mensen bewust te maken van de stedelijke samenleving waarin we leven. De stadsmusea gaan proberen deze feesten meerwaarde te geven door speciale activiteiten. Voor Rotterdam komt de Opbouwdag centraal te staan. Op deze dag zal de kalender gepresenteerd worden en zullen medewerkers van andere stadsmusea acte de presence geven.

III 'Special Events'

Naast de programmaonderdelen die onderdeel uitmaakten van het RVDS-programma en de programmering in het Museum Rotterdam, is er een aantal bijzondere evenementen die weer een andere doelgroep zullen aantrekken, te weten:

- Ondernemers 'Opbouw' Ontbijt

In nauwe samenwerking met Bureau Peter Schuiten zal een OndernemersOntbijt worden georganiseerd voor 250 m/v uit de Rotterdamse zakenwereld. Locatie: de expeditiehof in het Industriegebouw. Dat hierbij zowel het verleden als de toekomst van Het Industriegebouw voor het voetlicht zal worden gebracht, moge duidelijk zijn. Maar ook de samenwerkingsgedachte die indertijd de KvK voor ogen stond bij het realiseren van dit gebouw is weer hoogst actueel. Het is goed gebruik dat de burgemeester gastheer is van dit ontbijt; hij geeft altijd 'de stand van het gewas' over de positie van Rotterdam in de wereld weer. Op dat moment zal een nieuw kabinetsakkoord actueel zijn. Kortom een goede start van de Opbouwdag. Voor het OndernemersOntbijt gelden speciale uitnodigingsregels (gratis, maar op uitnodiging).

- Het RPhO in HIG-concert

In de agenda van het Rotterdams Philharmonisch Orkest is de 18de mei 2017 vrij gehouden. Met het orkest is afgesproken dat zij buiten de Doelen op de bijzondere locatie van 'HIG' een afsluitend concert zullen geven, in de overdekte binnenruimte. Om zicht te hebben op het aantal aanwezigen lijkt het raadzaam vooraf kaarten te verkopen tegen een symbolisch, laag bedrag: iedereen is welkom, maar een kleine financiële prikkel & drempel voorkomt een te volle of te lege 'zaal'. Voor de goede orde: het orkest zal op deze locatie niet in de volle bezetting kunnen spelen.

- AIR symposium: 'Verdubbel de stad'

In voorjaar 2016 vond in Vreewijk het AIR-symposium plaats over 100 jaar Vreewijk, de ontwikkeling van tuindorpen. Dit symposium behandelde de huidige problematiek van de diverse tuindorpen in NL: cultuurhistorisch verantwoord behoud kost een vermogen en levert vanuit volkshuisvestingsoogpunt niet altijd een goed, verantwoord rendement op. De binnenstad van Rotterdam heeft dankzij de keuze voor de scheiding van functies in het Basisplan de helft van het aantal bewoners dat een agglomeratie als de Rotterdamse eigenlijk zou moeten hebben om de voorzieningen op een goed peil te krijgen en te houden. Dankzij het Basisplan en de in dit plan opgenomen talrijke open plekken (expeditiehoven) is er nu nog wel de ruimte om de functie 'wonen' een plek te geven. In een symposium met gastsprekers uit andere binnensteden met deze problematiek en mogelijkheden zou inspiratie opgedaan kunnen worden voor de komende jaar. De meest gerede partner voor zo'n symposium is AIR, vooruitlopend op *juni = archimaand* in Rotterdam.

Bijlage 1: Dagprogramma

Bijlage 2: Samenwerkingspartners

Bijlage 3: Begroting

Bijlage 4: Marketing & Communicatie